

REGÉLO.

Pesten csötörtökön februar 11^{kén} 1836.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

ELBESZÉLÉS.

Szelaheddin.

„S csak ez az oka elpártolásodnak? — mond Szelaheddin. — Ez kevés; máskép, szebben is elintézhetted volna dolgodat. — Az áru-lás megbocsáthatlan szeny az emberen, 's legalább is azon rossz következést hozza maga után, hogy a' hitet örökre elrontja. Miként hihetek teneked én, kivel sem vér- sem hit-rokonságban nem vagy, ha azoknak ügyét elhagyod, kik talán azon vérből eredtek veled, 's azon Istent imádják.“

Rajmundot nagy zavarba hozzák e' szavak, mi nem kevés mulat-ságukra szolgált Szaladin vezéreinek. Helyette Wolfgang szólla most, barátja 's titoknoka, erős kezű, 's amannál szóban hatalmasabb. — „Vezér! — monda ez — annál kellemetlenebb a' megsértés, minél váratlanabbul jó, 's minél barátságosabbnak hittük a' kezét, melly ellenünk szúr. Mi Guidóban társunkat akartuk látni: de ő hatalmas-kodó urat játszik; követelénk tőle sokat és joggal, de ő szavunkra nem is figyelmezett. Ekkor juta eszünkbe Szalaheddin, — 's igazunkat eljövénk kezeibe, az igaznak kezeibe tenni.“

Szelaheddint simogató ezen beszéd, mert emberek maradunk, 's a' kellemest mindig elébe tesszük a' kellemetlennek. — „Igazatok jó kézbe legyen tehát téve — monda a' vezér — megszerzem azt nek-tek. Rajmund, mint Tripoli ura 's nekem szövetségesem, ezután Guidóval csak általam értekezik. Én őt nem tekintendem nyugoti-nak; táboromban fegyvert hagyok neki 's övéinek hordozni a' nél-kül, hogy a' keresztények ellen harczolásra kényszeríteném. Rajmund! eléged-e ezt?“

„Több ez, mint a' mit Szalaheddintül reményleni is mertem — felelt Rajmund. — Én akkor érzendem magamat boldognak, ha a' te vezérleted alatt vitézkedhetem, 's édes adómat veritékkel, 's ha szükséges, vérrel is fizethetem.“

Igy lön Rajmund Szalaheddinnek szövetségesévé, 's az Arabok között ezentúl europai vitézek is harczoltak panczélosan, sisakosan,

nagy erővel, — 's a' mit Szelaheddin nélkülök is végre hajtandott, velök még könnyebben végzé. Palesztina városai rendre hódoltak előtte.

III.

A' Libanon egyik magosán állott Szelaheddin, 's parancsokat osztta a' szaladó ellenség kímélésére. Bajnokai engedelmeskedtek neki, 's több kevesebb zsákmánnyal visszatértek feléje. A' nap nyugvóban volt, és sajnáló szemeket vete a' csata vérben úszó mezejére, hol ezerek szemei hunyódtak-be, 's ezerek kebléből tünt-el az életmelegség.

„Világ megváltója, éretted, hiredért 's tanításod szent helyeinek védelmében emeltük-föl fegyvereinket!“ — így szólla egy templarius, Ortok foglya, ki őt Szelaheddinhez vezeté, a' véreset 's küzdés helyeivel arczán több felé megróttat. — „De te nem láttad jónak fegyvereinket győzelemmel áldani-meg. Legyen szent akaratom. Érdemetlenek valánk hozzád 's általad diadalra; mert sziveink földi dolgokkal teltek-el, a' menyeeiket mellékesnek tekintők, 's alacsony fondorkodás, kincslesés, egyenetlenkedés rutita-meg minket. De te, fíja az Istennek és valóságos Isten! eléged-meg lealáztatásunkat, és szerezz mindenható karaiddal diadalmat gyermekeidnek, mint hajdan népednek szerzél az Assyriusok és Babylonbeliek ellen!“

Igy imádkozék rebegő ajakkal a' templarius. Ortok pedig gőgösen vitte őt Szelaheddinhez, 's foglya ajtatosságán mosolyogva így szóllt: „Nyugtalan emberek ezek a' keresztények! Legelőször is lábokat mozgatják, 's messze földről, mint meg annyi őszi fűrjek, előnkbe 's majdnem úgy mondhatnám tálainkba jönnek. Ide érvén, kezeiket mozgatják, 's elakarnak minket ijeszteni. De ha körmeiket megés levertük, nem hogy elnyugodnának, hanem valamijöknek egyre mozognia kell, — 's az, a' mint látod vész, a' száj. — Olly nagyon nevezhetném, hogy, ha torkom ápolást nem kívánna, neki ülnék, 's reggelig nevetném ezen alakot, vagy rá parancsolnék, hogy imádkozzék elő mannát és sült varjúkat, mint példa van rá az ó időkben.“

Ezeket mondá gunyjában Ortok. Keserűn néze reá a' kötözött kezű templarius, és ha szabadulhata, vért öntende hite meggyalázásaért. Erőködék, de hasztalanul. Könyűi gördültek-ki szeméből. Szelaheddin pedig megsajnálta őt. „Ezen fogoly enyim — monda — old-meg kezeit, Ortok! Hozass vizet és mosd-meg sebeit! szerezz elő orvosokat, kik vele bánjanak! enyhítőket rendelj neki, és csináltass nyughelyet, hol kipihenjen tiednél nem gyávább munkája

után. Magadnak pedig jeleld-meg; hogy gyáva banyához illik a' csufolódás."

Meglön, a' mit Szelaheddin parancsolt, 's a' templariusnak nem kevesebbé esett jó izün Szelaheddin nemesjósága, mint az enyhítő szerrek és a' hiv ápolás. De Ortok boszorkodva állt tovább, 's nem nyitá-meg ajkait, noha nagy beszélni valója volt a' vezérrel. Jött azonban több bajnok is nem kevés zsákmánynyal, 's közöttük Hendan, egy mekkai dervis, ki mint valamelly keselyű a' csaták nyomain szaguldott, 's míg a' dögevő madarak lakoztak, ő igazi mosleminszemeit az elesett áldozatokon legelteté, és gyönyörködék a' leölteken, voltanak legyen bár hívők — tehát a' paradicsom birtokosai — vagy hittelenek, 's így ördög-martalékok. „Dicsőség Allahnak! Csak Allah az Isten és Mahometh az ő profétája!“ Így kiáltozott, és dühös örömében szakálát szaggatá, majd ismét jövendölve hirdeté a' gaurok (keresztények, hittelenek) kiirtását; dicséré a' hősöket, kik vele nem ritkán Allahnak dicsőséget kezdtek ordítani; min ő öröme 's bátorságra gerjedt, és szent tüzében a' néma foglyokat rendre botozta. Illy foglalatosságban volt éppen, mikor Szelaheddinhez értek, hol újra elordítá: „Dicsőség Allahnak! Csak Allah az Isten és Mahometh az ő profétája!“ Sokan kiáltottak vele, 's a' zaj tovább terjedt, míg nem a' vezir lábai alatt a' jövők 's ordítók számával megrendült a' halom. Hendan pedig a' kiáltással be nem éré, hanem bottal is foglalatoskodék a' keresztény rabok körül hihetőleg érdemeket gyűjteni reménylő, mint az égbeli proféta nagy Szelaheddin előtt.

„Kötözzétek-meg ezen ostoba dühöngőt, 's küldjétek-el Jerusalembé, hogy szolgál és templom-seprő legyen a' keresztények birtokában, míg mi oda jutandunk, 's a' szenny közülünk még tovább küldendjük!“ monda Szelaheddin, 's Hendan azonnal kötözve és néhány percz múlva uton lön, noha majd rekedésig kiáltozá, hogy ő Hendától származik, Moawijának nejétől, ki dicsőséggel uralkodott Syriától fogva Egyptusig és tovább.

Uj csapat mutatkozék a' halom alatt, és Szelaheddin sólyom szeme hamar kiismeré benne Dselaleddin, a' csaták fürgetegét, Arabia legnemesb fajtájából eredett barna lován. De Dselaleddin halavány volt, 's mikor vezéréhez jól közel ért is, egyre szótalan. Turbanja alul bal arczán vér szivárog alá, és szemei az átjáró tűz hijával vannak. De egy sereg fogoly kíséri őt, diadalmának gyümölcse.

„Üdvöz légy nálam, Dselaleddin! — így szólott a' vezér — kairaid nem voltak gyengék a' csatában, szived nem csüggedezett, 's iparod nagy sikerrel van koszorúzva. De szállj-le ménedrül, pihenj-

ki, 's hagyd sebedet gyógyítani. Karaidat nem akarnám soká nélkülözni.“

,Bár minél több csatában küzdhessek melletted — így szólla Dselaleddin, 's a' vezértül segítettve leszálla lovárul — de félek, hogy igen mélyre[hatott fejemen a' vágás.“

,Enorvosom és Derbendben Gildisz meg fognak gyógyítani. 'S akkor, ha majd viszont erős léssz, hagyd-el Derbendet, tulajdonodat mindenével, kivevén leányaim két fiatalabbikát.“ — Ezt mondá Szelaheddin, 's az orvos szükséges sebvizsgálást, bekötést végze; 's mikor Dselaleddin kipihent, tévére téteté, 's elvitette Derbendbe, fél napi járó földre a' csata helyétül, hogy ott Gildisz ápolása alatt legyen.

Mig ezek így történtek, lenyugvék a' nap, 's a' hívók serege földre hullott, Allaht, egy istenöket imádva, ki a' napot fölhozza és levezeti. Imádság után pedig egyre csörögtek a' fegyverek, zúgtak a' csapatok, daloltak a' győzők, és Szelaheddin halma messze körülvéve lett kinyugvó hősökkel. Némán pillantott-le a' telepedőkre, 's öszvemosolygott a' völgyek homálykódébül feléje pislogó tüzekre. — A' tüzelők között vala pedig Rajmund is, panczélos vitézeivel, sasztollú sisakával, 's félmázsás fegyvereivel, az Araboknak csudálatára, a' kereszténységnek gyalázatul.

IV.

Derbend déli végén vala egy kert, olly ékes, mintha Kaszmír minden kecsé oda halmaztatott volna öszve, csermelyekkel, tavakkal bővelkedő; völgyeket halmokat mutató; itt rét[gyanánt elterülő, ott sűrű erdőt képező, itt vadont mutató, ott lakhelyekkel bővelkedő, melyekben vidám teremtések használák az életet. De most minden csendes a' kertben, mert fekete szárnyaival telepedék reá az éj, 's kellemes zsibbadást teremtve uralkodék lakóin az álom. — Becses szőnyegeken fekszik ott egyik hajlékban, közel a' kerítésfalhoz, egy leány. Hasztalanul pillant-be ablakán a' nyugotra hajlott hold; hasztalanul mormola' zuhatag, — a' leány nem lát, nem hall. Alszik ő, és szendergésében álmokat lát, almában pedig Ortokot kíséri szemével, a' délczeg paripásat és villám-fegyverűt, a' mint csapatokat hajtva 's leverve halad-elő, elsodorja az ellenség rendeit, 's diadalmasan tér vissza, Szelaheddintül borostyánt kap és dicséretet, — majd hatalmat és kincseket. Ortok mind ezeket nyájasan fogadja-el, de magának nem tartja-meg, hanem nyájason közelit és még nyájasabban teszi-le — az alvó lábaihoz. — Gildisz megretten, 's az édes rettenésben fölébred.

„Fatime hallgass, figyelj — valaki kopogtat a' falajtón!“ mondá Gildisz. Fatime pedig, — nem kissé boszorkodva, hogy az álombul fölvereték, mely nem vala érdektelenebb Gildiszénél — kiment, 's kérde a' kopogtatótul: ki vagy?

„Én vagyok, Fatime! — hangzék ott kün — kinek jelszava: hű szerelem 's csüggetlen bátorság.“

„Asszonyom! Ortok érkezett-meg — kiálta gyorsan Fatime, a' szobába ugorván; — beeresszem-e őt?“

Gildisz följedt örömében a' nyughelyről; dobogott szive, 's a' legerősb vágyakodással vágyott Ortokkal beszélni. De szemérme tartoztatá. „Jöjjön reggel — így szólt a' leányhoz — mond: igen szívesen látom, jó korán jöhet; de most illetlen őt elfogadnom.“ — És Fatime ment, 's hiven elmondá asszonya szavait.

„De nagy közleni valóm van! — felelt Ortok — mond-meg asszonyodnak: bocsásson-be, mert ha most nem lát, soha nem látand.“

Fatime megfordulva menni akart, de az fölösleges vala, mert Gildisz ott álla mellette, remegő és vonakodó, vágyó 's tartzkodó. — „Mond: az lehetlen; most lehetlen; jöjjön jó hajnalkor!“

„Hajnalkor már késő lesz. Most, hamar! vagy soha!“ — felelé Ortok.

„Allah szerelméért! — öltöztess-föl hamar, Fatime! — mond: várjon, hajnal előttig várjon, — akkor bebocsátom.“

„Hisz' asszonyom, már nem lesz messze a' hajnal; nézd mennyire megfordult a' gönczöl, a' hajnali csillag is látható, ott alatt, nézd!“

„Mondj hát, a' mit akarsz. De mond: meg ne csaljon.“

„Vitéz Ortok, azt izeni asszonyom — így szólt a' leány — vára-kozz egy kis ideig, mig felöltözött, azután bejöhetsz; de kikéri, hogy ne csalfalkodjál.“

„A' felől bizonyos lehet“ — mondá a' külszózat, 's a' két leány eltávozott a' szobába. Egy idő mulva pedig szép lassan kinyittaték a' kertajtó, a' hős belépett, két paripát hagyva ottkin egy csemetéhez ponyvázva.

„Éretted jöttem, kedves Gildisz — így szólla Ortok — hogy nőm légy, örökre kedves nőm. Áll-e szándokod, áll-e ígéreted?“

„De minek ezen heveskedés, ezen sietés?“ — felele Gildisz. — „Én téged szeretlek, de azért atyámé is vagyok. Tőle kell Gildiszt kérned, vened.“

„Akkor Gildisz soha sem lesz Ortoké.“

„Miért?” — kérde megijedve a' leány.

„Mivel atyád Dselaleddinnek ígért, ki ezennel itt lesz sebes fejével, hogy ápolod mint neje, hogy birtokába ma reggel átvegyen. Gildisz szótalanul állt. *(Folytatás következik.)*

P E S T I V I Z S G Á L Ó.

Nászhir. A' házassági egybekelések egy részét teszik a' legnevezetesebb innepléseknek, és egyik legfontosabb időpontját bármilly ember élettörténetének. Miután pedig az inneplések és élettörténet folyóiratunk czikkelyei: méltán annak körébe tartoznak a' nászhirek is, millyeket már mult évek közben is, ha azok kitünőbb nemzetségeket illettek, közlénk t. olvasóinkkal, és ezután is közleni el nem mulasztunk; mert ha a' bús hatású gyászhirekben részt veszünk, mennyivel kellemesebb lehet nászhirt olvasnunk (kivált jelesebb honosaink felől), melly az életnek egyik legboldogabb pillanatját hirdeti. — E' mai közleményünket, reméljük, olvasóink olly különös érdeklődéssel olvasandják, millyennel mást ritkán; mert olly hazafi boldogságát illeti, ki iránt kétszeres tisztelettel viseltetünk. Rövidek akarunk lenni, és hazafiságos örömmel mondjuk: „Gróf Széchenyi István megházasodott!” — Febr. 4-kén kelt egybe t. i. hazánk egyik legszebb asszonyával, n. m. Seillern Crescentia grófnéval, csillagkeresztes 's palota-dámával idvezült n. mgú Zichy Károly gróf ő excjnak, a' m. k. udv. k. elnökének, özvegyével, estve nyolczadfél órakor Budán a' Krisztina külvárosi ugynevezett vérkápolnában. A' szerény nászpár minden szembetünést kerülni akarván, e' szent szertartást készakarva rendelé olly késő órára: de tisztelőjinek keblében sokkal hatalmasb öröm buzgott, hogysen a' kellemetlen idő, 's a' Dunán veszélyes átjárás által engedte volna magát visszajjesztetni, hogy amaz innepélyes szertartás alkalmával is a' mélyen tisztelt hazafi iránt érzelmét 's részvétét be ne bizonyítsa. Így lön, hogy az említett egyházba Budáról 's Pestről már 5 órakor kezdett egybegyűlni a' sokaság, 's nemcsak a' templom, hanem a' kar és sekrestye fölötti oratorium is tömve volt emberrel. A' szent áldást t. Mays Jakab ur Krisztina városi plenanus több segédpaptól környékezve mondá a' boldog párra. — Számos uraság vett részt ezen érzékeny inneplésben, kik között állának: n. m. Keglevich Gábor gróf, a' magyar kir. udv. kamera alelnöke; n. m. Lederer Ignác báró 's főhadi kormányzó ő excjok (násznagyok); az utóbbinak neje; m. Zichy László gróf helytartói tanácsnok és hitese Széchenyi Maria grófné; m. Prónay Albert, 's ifj. Lederer báró urak. — Nem lehete érzékeny tisztelet nélkül látni, mikép köszönte a' szép lelkű menyasszony kegyes leereszkedéssel mindenkit azon sorban állók közül, melly oldala mellett vonult-el, midőn esketés után a' szentegyházból eltávozék. Biztosan hisszük, hogy ő szeretett érje eddig bebizonyított hazafiságos munkásságának koszorúját olly viritó díszben fogja ápolni, melly azt örökké hervadhatlanú teendí.

I N N E P L É S.

Tatár nász.

Ha valamelly Tatár házastársat szándékozik venni, akár első feleség legyen ez, akár ha ez nem tetszik neki többé 's pénzbeli körülményei egy másodikat vagy harmadikat is engednek feleségiül vennie, megmondja anyjának, vagy legközelebbi rokonainak. Alig hogy ez ismerőseinek hírt adott, összegyűlnek a' sybillák, 's e' vagy ama leányt tanácsolják. „Ennek hollófekete haja van, puha mint a' selyem, arczbőre lilom fehérségű — mondják: — amannak szemei csillogók mint a' nap világa, szép mint a' tulipán, ügyes a' szövésben 's a' t.“ Most a' szépek jegyára (Kalün) kérdeztetik, azaz: mennyi kész pénzt, lovat, juhot 's a' t. kelljen érette fizetni. Így ide oda mennek az alkudozások, míg mind a' kettőre a' szülők áldása kimondatik. A' férjfinak ekkor azzal kell megelégednie, mellyikhez szülőji vezetik. Igen szomorú szerelemalku, melly mindenképpen felette prózai. De vannak sentimentalis Tatárok is, mit az alább közlendő vers bizonyít. Ezt panaszos orrhangon kell énekelni és reszkető hanggal. Az első versszak azért is nevezetes, mivel abban a' tatárnyelvnek, mint állítják, minden főhangjai előkerülnek. Az ének egy fiatal Tatárról szól, ki selyembogár galétákat (gubó) fon egyik fáról a' másikra.

Talgha tatghingefak sűsdüm

Tartada tarda tarkadüm

Wachadalarni jerak küdüm

Kütada kuda sarükdüm.

(Fától fáig fontam selymet

Az idő hosszú-hosszú lett;

Ekkor rá gondoltam, a' kedvesre,

'S az idő legott sebesebben tünt-el.)

De hogy hasonló tatárnők is találkoznak, bizonyítsa a' következő vers:

Iki Idel brr Dingea

Acha mikan brr dikes

Barsangis salum aitikes

Sachan schikan tscharchan tikes.

(Két Volga egy tenger,

Nem folynak egyformán?

Ha őt látjátok, idvezeljétek,

Mondjátok, hogy keservemben sárgaságot kaptam.)

A' „két Volga“ a' Volgát és Kámát jelenti, melly két folyót a' Tatárok fekete és fehér Volgának (Idel) nevezik. — Az „egy tenger“ alatt a' kaspi tengert értik, mellybe a' Volga Kámával egybefolyva omlik. Jelentősége ez: nem vagyunk mi egyforma családból? miért nem akarunk hát egyesülni 's egyesülve a' szerelem tengerébe omolni. Szeretője őt elhagyta, 's ő panaszolkodva kéri, mondaná-meg neki, hogy e' végett sárga, halaványsárga lett.

Sokszor megtörténik, hogy a' fiatal Tatár a' leányt eleve is láthatja, kit azután megkér, mivel a' tatárnék, mint minden keleti nők, az arcot rejtő fátyollal sokszor kacérkodnak. Gyakran, midőn valamelly tatár városban járkáltam, egy csoport leányra bukkantam, kik innepnapokon utszákon mulatnak. Ha egyiket vagy másikat látni akartam, közel oda mentem hozzájuk, 's a' vörös vagy kék ruhásat dicsértem; igen gyakran fellebbent ilyenkor a' fátyol, hogy

a' ruhát annál helyesebben rendelje-el urnéja, 's ilyenkor az arcz is mindig látható vala. — De nem szabad a' menyekzót elfelejtenem.

(Végzet következik.)

K Ü L Ö N F É L E.

Mérsékletességi társaságok. A' „mérsékletesség“ istenasszonya templomának megnyitása „Bachus“-nak több házait becsuká — így ír egy amerikai hirlap. Kiszámoltatott, hogy Amerikában már is 1 és $\frac{1}{2}$ millio tagot szám-lál a' mérsékletesség társasága; 12.000 iszák megszűnt az lenni; 4.000 pálinka-égetés semmivé tétetett, és 8.000 pálinkakereskedő lemondott kereskedéséről; 1.200 hajóbirtokos kötelezé magát, hogy a' legénység között iszákosokat nem tőrnek. — Angol országban ezen intézetek előlépése nem olly szembetűnő, de még is figyelemre méltó: tagjainak száma eddig 200.000-re megy, 's a' jövőndő alkalmasint még több sikerrel fogja koszorúzni. A' szeszes italokkal kereskedés már itt is jóval alább szállott. Ezen jeles intézetek méltó becsületére válnak e' derék országoknak. Vajha minél több követőkre találának egyebütt is.

E M L É K M O N D Á S.

Vak bölc.

A' melly philosoph csak
Sötétben lát — 's ott, hol világosság van,
Vakoskodik, valóban
Nincs tőle mit irigyleni.

SZENTMIKLÓSSY után KÁ. IRMA.

Az alázatosság igen drága jószág; még a' kevelység is vele iparkodik fedezni magát, hogy meg ne vettessék.

S. BERNARD után BARTHI.

Jegyzékek az élet könyvéből. Hijában keressz örömeket, ha tenszivedben nincs kutforrásuk; mert ekkor a' világban sincs öröm számodra.

Ha rózsákat akarsz szagztatni az élet viruló kertjében, készen kell lenned tüvisbökésekre is.

NATICS IMRE.

Tagrejtvény.

Két tagból állok, 's a' kettő birtokom együtt.
Elsőmet mivelem, 's zöldjének bája mulatgat;
A' másik velem egy folyvást 's mindenha vezérem.

B. F.

Előbbi rejtvény: S z é k.

J a v í t á s. Nehány példányból az 5-dik 's 6-dik számban volt rejtvé-nyek megfejtése elmaradván, azokat most pótlólag közöljük. Az 5-dik szám-beli csererejtvény: h a r a n g ; — a' 6-dik számbeli visszás rejtvény: k o n o k.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utza 612.